

## Styrgruppsmöte 2 oktober 2017

Tid: 2 oktober kl 13.00 – 15.00

Plats: Umeå, Sammanträdesrum Eken plan 2, Region Västerbotten Norrlandsg 13, ([65702@umearegionen.se](mailto:65702@umearegionen.se)). Skellefteå: Psykiatriska kliniken, lokal Aspen i Paviljongen ([124149@vll.se](mailto:124149@vll.se)). Videoupptäckning möjlig.

Samkväm: Styrgruppsammansättningen avslutas med samkväm i Umeå enligt bifogad inbjudan (Blå Aveny, Norrlandsgatan, konferenslokalen i källarplan. Bilaga 1). Syftet är att sammanfatta 18 år av mellan brukare/närstående - kommunerna och landstinget samäggt socialpsykiatrisk FoU - och framförallt att blicka framåt. Samtliga medlemmar i styrgruppen är varmt välkomna. Anmäl Ditt deltagande snarast till [liz.berholdsson@regionvasterbotten.se](mailto:liz.berholdsson@regionvasterbotten.se).

Information: Jonas Lundström, chef för Näringsliv och samhällsbyggnad inom Region Västerbotten har fr o m 2017.09.01 gått in som chef för KuskC, efter att Karl-Anton avgått med pension. K-A arbetar kvar som konsult 40% till och med årets slut. Jonas är därför kallad till styrgruppsmötet.

Chefen för avdelningen Näringsliv och samhällsbyggnad inom Region Västerbotten, Jonas Lundström, känner sig överraskad av de två beslut som fattades vid styrgruppens förra möte (13/6- 17), nämligen dels beslutet om nedläggning av KuskC per den sista december, dels beslutet om uppdraget till KuskC att inom och utom Region Västerbotten söka efter seriös och uthållig fortsättning för de prioriterade områdena:

- utbildning inkl MHFA,
- delaktighet/brukarinflytande inkl Peer support,
- socialpsykiatrisk samordning i S:a Lapplandsområdet,
- samt brukarledd forskning/FoU-panelen

för att sedan underställa förslagen om sådana lösningar styrgruppen för beslut vid sammanträdet den 2 oktober.

Jonas Lundström hävdar att styrgruppen för KuskC inte har mandat och befogenheter att fatta sådana beslut, i vart fall anser han att beslut rörande seriös och uthållig fortsättning av arbetet på de nämnda frågeområdena inom eller utom Region Västerbotten inte kan fattas av styrgruppen.

Naturligtvis måste hans synpunkter beaktas.

Emellertid torde styrgruppen ha fullt mandat att **lämna förslag** till den person eller det organ som enligt Jonas Lundströms bedömning har sådana befogenheter. Sådana förslag kan vara förslag till beslut.

Därför ska de nedan angivna "beslutspunkterna" läsas som "beslut om förslag till beslut fvb till behörig instans.

Kallade:

Anita Helgesson, ordf  
Camilla Thunell  
Gunilla N Larsson  
Helen Andersson  
Helena Sjögren  
Helene Strandberg-Mårtensson  
Håkan Viklund  
Maria Westin  
Lena Pettersson  
Mikael Broman

Peter A Andersson  
Roland Bång  
Torbjörn Olofsson  
Åsa Israelsson  
Jonas Lundström  
Medarbetare: Liz Bertholdsson, Marjet  
Gustavsson, Claudia Kerttu, Karl-Anton  
Forsberg, Mikael Sandlund

**Förslag till dagordning:**

- #1. Ordf öppnar mötet och hälsar välkommen
- #2. Sekreterare utses
- #3. Föregående minnesanteckningar (bifogas som bilaga 2)
- #4. Dagordningen fastställs

*Beslutspunkter:*

#5. Hälsocoach-konceptet förvaltas fortsättningsvis av hälsocoachutbildarna Shaun Martin, Elin Fagnäs och Moa Johansson. Se bilaga 3, beslutsunderlag.

*Förslag till beslut:* Styrgruppen beslutar att konceptet Hälsocoach enligt förslaget utan ekonomisk motprestation förvaltas av Shaun Martin och medarbetare fr.o.m. 2018-01-01.

#6. FoU-panelen av egnerfarna. Se bakgrundsmaterial i form av inbjudan till samtal, samt minnesanteckningar från möte 2017.08.25, bilaga 4.

*Förslag till beslut:* beror av utfallet av uppföljande möte som kommer att ske 2017.09.25. Minnesanteckningar från detta möte inkl förslag till beslut utsänds separat.

#7. Utbildningsuppdraget inkl MHFA. Beslutsunderlag: se bilaga 5.

*Förslag till beslut:* Styrgruppen beslutar att FoU Välfärd efter 2017.12.31 förvaltar de uppgifter som beskrivs i bilagan. De medel som vid denna tidpunkt finns på KunsKC's kto för fortbildningsinsatser överförs till FoUVälfärd (enligt prognos ca 450 - 500 tkr).

#8. Peer Support. Beslutsunderlag, se bilaga 6.

*Förslag till beslut:* Styrgruppen beslutar i enlighet med beslutsunderlaget att en utbildning av Peer supporters ges i Västerbotten under höstterminen 2018. Avsiktsdeklaration (Psykiatricentrum Västerbotten) och ekonomi framgår av underlaget.

#9. Länsdelssamordning inom R8. Information, se bilaga 7

*Förslag till beslut:* utifrån R-8-gruppens diskussioner (Roland Bång).

#10. Delaktighetsuppdraget/brukarinflytande. Beslutsunderlag bifogas, se bilaga 8.

*Förslag till beslut:* styrgruppen beslutar att Länsföreningen Hjärnkoll förvaltar delaktighetsuppdraget efter den 1/12-17. De medel som vid detta datum finns på KunsKC's brukarinflytandekonto (enl prognos ca 700 tkr) används för de ändamål som beskrivs i beslutsunderlaget.

*Informationspunkter:*

#11. Hemsidan [www.i-nod.se](http://www.i-nod.se) inklusive där tillgängligt material övergick enligt tidigare avtal med Uppdrag Psykisk hälsa, SKL att fr o m 2017.08.01 driftas av dem.

#12. Psykeveckan i Umeå. Programblad bifogas som pdf (bilaga 9)

#13. Karl-Anton Forsberg avtackas av styrgruppen i samband med pensionsavgång.

#14. Övriga frågor.

#15. Mötet avslutas, vi går vidare till samkväm på hotell Blå Aveny.

*Övriga frågor*

**Välkomna!**

Anita Helgesson, ordförande

Vg meddela ev förhinder till: [karlanton.forsberg@regionvasterbotten.se](mailto:karlanton.forsberg@regionvasterbotten.se)

2017-09-01, bilaga 1

INBJUDAN

SOCIALPSYKIATRISKT

# KUNSKAPSCENTRUM

I VÄSTERBOTTEN

## SAMKVÄM

Kom och var med och hjälp oss:

- Sammanfatta 18 år av socialpsykiatrisk FoU med brukarperspektiv
- Peka ut riktningen framöver på de viktiga områdena brukarinflytande, FoU, fortbildning av personal, och få information om hur "arvet efter" KunsKC kommer att förvaltas.

Tid och plats:

Måndagen den 2 oktober 2017. Klockan 15.15 – 18. Enklare förtäring erbjuds. Konferensavdelningen hotell Aveny, Norrlandsgatan, Umeå. Förhandsanmälan via mejl till Liz ([liz.bertholdsson@regionvasterbotten.se](mailto:liz.bertholdsson@regionvasterbotten.se)) snarast.

Program/preliminärt (alla föredragshållare är inte vidtalade vid tid för utskick):

1. **En förening för länet.** Marjet och Torbjörn (och kanske fler) om hur till slut det gick till att bilda en länsförening i Västerbotten. (5 min)
2. **Att minska skämmigheten och öka kunskapen.** Länsdelssamordnarna om Psykeveckorna mm. (5 min)
3. **FoU-panelen av egenerfarna.** Karl-Anton tillsammans med representant för panelen, liksom "adotivförälder". (5 min)
4. **Suicidprevention via utbildning.** Liz tillsammans med "adoptivförälder" beskriver MHFA-satsningen och hur det blir framöver. (5 min)
5. **Hur man tillverkar ett 20-tal Case managers (och kanske fler...).** Mikael om en ambitiös utbildning. (5 min)
6. **Stora ambitioner i små kommuner.** Hur man förverkligar centrala och lokala mål med begränsade resurser. Marjet och Roland Bång. (5 min)
7. **FoU med stort F.** Om det ömsesidiga beroendet mellan verksamhet och universitet. Urban Markström. (5 min)
8. **Fysisk hälsa vid psykisk sjukdom.** Karl-Anton om vad som hänt och händer. (5 min)
9. **"Arbete befrämjar hälsa och välbefinnande och förhindrar många tillfällen till synd".** Martin L, Marjet m fl om initiativ för arbete och daglig sysselsättning. (5 min)

"Öppen scen" – den som vill är välkommen att säga sitt.

Varmt välkomna!

## Inbjudningslista:

- KunskC personal	5
- Aktuell styrgrupp med ordf	10
- FoU-panelen	5
- Annika N FoUVälfärd	1
- Maggan H FoUVälfärd	1
- Barbro Appelblad	1
- Helena Jokinen	1
- Maine Lundberg	1
- Urban Markström	1
- Karin Åhlund Melander	1
- Egil Sjögren	1
- Christina Wennberg-Granberg	1
- Carl-Gustaf Olofsson	1
- Yngve Sundin	1
- Bernt Vedin	1
- Sonja Forsberg	1
- Jonas Lundström	1
- Jörgen Boström	1
- Bengt Ståhlberg	1
- Jan-Olof Forsén	1
- Ellinor Salander Renberg	1
- Mats Lundström	1
- David Rosenberg	1
- Diana Holma	1
- Hulda Sandelin	1
- Eva Sandgren, Lycksele	1
- Staffan Näslund	1
- Eva Klingefors	1
- Per Bergman, Skellefteå	1
- Lars Jacobsson	1
- Rickard Öhlund	1
- Birgitta Öhlund Sjögren	1
- Ing-Marie Wieselgren	1
- Kerstin Evelius	1
- Lars Hansson	1
- Sven Hyllienmark	1
- Gunilla Röding	1
- Veronica Löfgren	1
- Sara Oscarsson-Hannuksela	1
- Håkan Viklund	1

Bilaga 2 till styrgruppens sammanträde den 2 oktober 2017

2017-06-13 (videomöte), minnesanteckningar, styrgruppen för

Socialpsykiatriskt kunskapscentrum i Västerbotten.

Närvarande: Anita Helgesson (Region Västerbotten, ordf), Roland Bång (repr socialchefs nätverket), Torbjörn Olofsson (repr Hjärnkoll Västerbotten), Helena Sjögren (socialpsykiatri, Umeå), Åsa Israelsson (socialtjänst, Skellefteå), Håkan Viklund, Héléne Strandberg-Olofsson (Psykiatricentrum Västerbotten).  
Från KuskC: Karl-Anton Forsberg, Mikael Sandlund (sekr), Helena Jokinen, Claudia Kerttu. Frånvarande: Gunilla N Larsson, Lena Pettersson. Från KuskC: Marjet Gustavsson, Liz Bertholdsson.

#1. Ordf öppnar mötet och hälsar välkomna.

#2. Mikael utses till sekreterare för mötesnotaten, dagordningen fastställs enl förslag.

#3. Föregående minnesanteckningar (25/4-17) godkänns utan tillägg eller ändringar.

#4. Information (K-A, Mikael) ang uppdrag till KuskC i samverkan med Folkhälsoenheten vll, Inst f klinisk vetenskap UmU att utföra uppföljningsstudie av MHFA-utbildade personer i länet via intervjuundersökning. Avtal är tecknat (omfattar ca 380 tkr). Arbetet ska redovisas senast sista december 2017. Kommer att engagera FoU-panelen.

Information (Mikael, Håkan) ang ansökan till Samordningsförbunden rörande utbildning av Peer Supporters. Avisad av Umeåförbundet (redan in-teknade medel), diskuteras inom Samordningsförbund Skellefteå-Lycksele.

Information (Anita, Mikael) ang RCPH (Regionalt Centrum för Psykisk Hälsa). Möte 8 sept med repr för SKL. Förmöte den 21 augusti. Kommunerna nu in-bjudna. **Bifogas bildspel**. Blänkare ang mötet gått ut, **förmedlas via K-A till Psykiatricentrum** som inte sett till denna.

Information (Anita, Helena) ang pågående arbete i samband med ändrad lagstiftning rörande utskrivning från heldygnsvård. Intensivt arbete pågår, kommer att fastställas i ACKonsensus november 2017 för att gälla fr o m 1/1 2018.

Information (Anita) ang arbete med att utforma vägledning rörande hälso- och sjukvård i ordinärt boende. Diskuteras i LSG den 15 aug.

#5. KuskC's framtid/finansiering. Psykiatricentrums ledning (Håkan) har diskuterat frågan utan beslut, och önskar bl. a svar på varför ev. nedläggning ska ske redan vid årsskiftet 2017/8, det finns ju vissa kvarvarande medel som skulle kunna utnyttjas som löne-medel för del av 2018. Besvaras (K-A, Mikael) med att dels sannolikheten för lyckad dockning till andra huvudmän av kärnengagemangen inom KuskC (ex. Hjärnkoll, ambassadörsnätverket, FoU-panelen, Peer Supportarbetet, MHFA) bedöms öka om vissa medel kan medfölja dessa projekt till deras nya hemvister, dels med att FoU-arbetets natur är framåtsyftande: man söker externa medel för utförande inom de närmaste åren, vilket inte är möjligt utan besked om verksamheten ska fortgå framöver. Dessutom har chefen för Näringsliv och samhällsbyggnad inom Region Västerbotten, med hänvisning till bristen på långsiktiga beslut om

framtida finansiering, stoppat rekryteringen av efterträdare till K-A som avgår med pension under juni månad 2017. Psykiatricentrums ledningsgrupp har, i likhet med övriga ägare, under våren beretts tillfälle till ägarsamråd med KunsKC, men av tidsbristskäl inom Psykiatricentrum har man hittills inte sett sig kunna tillvarata den möjligheten. Socialchefsnätverket (Roland) har diskuterat frågan och det sammantagna beslutet är att kommunerna inte är beredda öka sin finansieringsgrad i KunsKC, samtidigt som KunsKC's hittillsvarande insatser bedöms som viktiga inte minst för "grupp-8-kommunerna", vilket Heléne håller med om och påpekar att psykisk ohälsa är ett växande problem i inlandet. Vissa kommuner inom "8-gruppen" kan tänka sig ökad finansieringsgrad, men villkorar detta med motsvarande ökade satsning från psykiatris sida. Man uppfattar allmänt att FoU-frågan "hänger i luften" inför regionkommunbildningen. Socialcheferna i "R8" har lämnat en skrivelse till PKD, där behovet av en "samverkans- och stödstruktur för kunskapsutveckling i länet för socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård" och att LSG beslutat om uppdrag till extern konsult under processen att bilda Regionkommun 2019-01-01, FoUvälfärd liksom KunsKC nämns i uppdragsbeskrivningen. Socialcheferna är överens om att "ta ett steg framåt" och medverka till tillkomsten av en dynamisk FoU-miljö, man avser ta över styrning och ledning av FoU för socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård inklusive socialpsykiatri. Detta vill man göra i samverkan med brukarrörelsen. Roland önskar även diskussion med verksamhetschefen vid Psykiatricentrum. Hjärnkoll (Torbjörn) framhåller att bruksrörelsen i länet är beredd och önskar biträda vid samt utföra flera kärnuppdrag inom KunsKC's nuvarande verksamhetsområde. Håkan påpekar att brukarsamverkan sker inom flera arenor, att KunsKC inte är den enda arenan där sådan samverkan förekommer.

Beslut (1): KunsKC som organisation läggs ned per den 31 december 2017 (enligt förslag presenterat vid styrgruppens föregående möte, den 25/4).

Bakgrund till beslut: KunsKC aviserade för 2.5 år sedan att den sedan 1999 oförändrat gällande finansieringsgraden från de betalande ägarna (1 kr/inv för psykiatrin, och 2 kr/inv för kommunerna) var otillräcklig och måste justeras för att långsiktigt borga för hållbar verksamhet. Socialchefsnätverkets sammantagna beslut, liksom Psykiatricentrums icke-beslut i kombination med frånvaron av hittillsvarande bilaterala kontakter mellan huvudmännen under den 2.5 år långa period som frågan nu varit aktuell, betyder sammanfattat att den grund av samförstånd uttryckt i form av samägande av brukarstyrd socialpsykiatriskt inriktad läns-gemensam FoU som KunsKC vilat på, inte längre existerar. Eftersom FoU-verksamhet endast är meningsfull då den bedrivs på ett fortlöpande levande mandat av sina ägare, finns skäl för att nu avsluta den nästan 20-åriga epoken med ett samägt Socialpsykiatriskt kunskapscentrum i länet.

Beslut (2): arbetet inom KunsKC inriktas under andra halvåret 2017 mot att finna lösningar för fortsatt offensivt arbete i annan organisering, respektive med att "adoptera bort" till andra organisationer, insatserna inom kärnområdena (anges i de föregående minnesanteckningarna). Vid styrgruppens nästa (och sista) möte (se #7) ska förslag till beslut rörande fortsatt aktivitet inom dessa områden presenteras, i förekommande fall innefattande förslag till finansiella transfereringar, för vart och ett av de angivna kärnområdena. KunsKC ska därutöver färdigställa och rapportera utvecklingsarbeten utifrån ingångna avtal, men inte ingå några nya överenskommelser lokalt, regionalt eller nationellt.

#6. Övriga frågor. Inga övriga frågor.

#7. Nästa/sista möte för styrgruppen (möjlighet till videoupkoppling): 2017.10.02, kl 13.00 – 15.00. För de medlemmar i styrgruppen som väljer att delta med fysisk närvaro i Umeå inbjuds efter mötet till

enkelt samkväm tillsammans med KunsKC's intressenter, samverkanspartners och nuvarande och tidigare anställda. Vid samkvämet kommer 18 år av regional FoU på det socialpsykiatriska området att sammanfattas i en anspråkslös form.

#8. Ordf avslutar mötet och tillönskar alla en skön sommar.



## Hälsocoacher för personer med psykisk funktionsnedsättning

### *Bakgrund*

Den ojämlika hälsan drabbar flera grupper i samhället. Särskilt gruppen personer med konsekvenser av allvarlig psykisk sjukdom, men även annan psykisk ohälsa, har visat sig ha högre risk för fysisk sjukdom och för tidig död. Vad som främst talas om är sjukdom i cirkulationsorganen men även andra sjukdomar är överrepresenterade.

Den numera nedlagda länsföreningen Schizofreniförbundet i Västerbotten initierade projektet Hälsocoacher i Västerbotten. Syftet var att ta fram en metod som på ett positivt sätt påverkar den fysiska hälsan bland personer med psykisk ohälsa och psykisk funktionsnedsättning. Projektet varade under åren 2009 till 2011 och genomfördes på tre orter, Umeå, Skellefteå och Lycksele (inkl. några grannkommuner), med Skellefteå och Föreningarnas hus som huvudort och hade sin grund i de forskningsresultat och erfarenheter som Karl-Anton Forsberg gjort i sitt doktorandarbete. Projektet finansierades i huvudsak via Allmänna arvsfonden, med smärre tillskott från ovan nämnda kommuner och psykiatri. Socialpsykiatriskt kunskapscentrum bistod med delfinansiering av metodstöd och uppföljning. Psykiatriska riksföreningen bistod med finansiering av den manual som togs fram i projektet.

Tyvärr så såg länets kommuner och psykiatri inga möjligheter att integrera Hälsocoacher vare sig som metod eller som verksamhet i sina ordinarie organisationer, vilket gjorde att de tre hälsocoacherna fick sluta efter projekttiden. I samband med upplösningen av länsföreningen och nedläggningen av Föreningarnas hus 2013 så övergick konceptet Hälsocoach till Socialpsykiatriskt kunskapscentrum.

Efterfrågan på utbildning av hälsocoacher på nationell nivå har sedan 2015 tilltagit. Psykiatriska riksföreningen har genomfört två utbildningsomgångar för öppenvårdspersonal och brukare i Kronoberg och Östergötland respektive Göteborg. Utbildningar av de nya hälsocoacherna har genomförts av tre av Västerbottens fem tillgängliga hälsocoacher. Hälsocoacherna har även varit efterfrågade i personalutbildningar (PRIO-satsningen) och till föreläsningar på konferenser på nationell nivå.

### *Förslag*

Hälsocoachkonceptet som det är beskrivet i manualen "Hälsa och ett liv i balans - en arbetsbok för dig som coachar" (Forsberg, et al. Skellefteå 2012. Schizofreniförbundet Västerbotten/Föreningarnas hus, ISBN 978-91-637-1709-3) övergår till hälsocoachen och personlige tränaren Shaun Martin och hälsocoachen leg fysioterapeuten Elin Fagnäs samt hälsocoachen och leg fysioterapeuten Moa Johansson. Dessa personer har visat stor entusiasm och stor ansvar i hur kunskapen och budskapet skall spridas.

### *Krav*

Som motkrav ställs, att Martin, Fagnäs och Johansson på ett ansvarsfullt sätt fortätter att marknadsföra och utbilda personal inom vård, stöd och omsorg och inte minst brukare och anhöriga inom och utom brukarorganisationerna, i första hand i Västerbotten men även nationellt. Ett ansvarsfullt

sätt innebär prissättning i paritet med verklig kostnad och goda relationer med tänkta intressenter. Ett krav är också att man följer senaste vetenskapliga utveckling och uppdaterar modellen och metoderna därefter. De nya ägarna skall också följa upp genomförda utbildningar och – efter deltagarnas godkännande - föra register över personer som genomgått utbildningen efter att ha sökt erforderliga tillstånd enligt PUL. Detta för att området i ett senare skede skall kunna beforskas. Modellen/konceptet får ej heller försälgas vidare eller överlåtas till tredje part.

#### *Ändrad förvaltning av konceptet Hälsocoach*

Copyright till modellen Hälsocoacher för personer med psykisk funktionsnedsättning och däri beskrivna ingående metoder och arbetssätt samt manualen "Hälsa och ett liv i balans" i 60 exemplar övergår till Martin med medarbetare. Elektroniska filer för nytryck av manualen ingår.

#### *Förslag till beslut*

Styrgruppen beslutar att konceptet Hälsocoach enligt förslaget utan ekonomisk motprestation förvaltas av Shaun Martin och medarbetare fr.o.m. 2018-01-01.

2017-06-22, bilaga 4 til styrgruppens sammanträde okt 2017.

Till/

Centrum för funktionshinderforskning vid Umeå universitet, attn. Veronica Lövgren

CEPI, Lunds universitet, attn. Urban Markström, Ulrika Bejerholm, Bengt Svensson

Inst f Socialt arbete, UmU, attn. David Rosenberg, Urban Markström

Inst f Klinisk vetenskap/psykiatri, attn. Ellinor Salander Renberg

Inst f Omvårdnad, attn. Mats Lundström

Ledningsstaben, attn. utvecklingsdirektör Margit Håkanson, vll

FoU Välfärd, attn. Annika Nordström, Region Västerbotten.

### **FoU-panelen av egenerfarna psykiatribrukare, brukarinflytande i forskning**

- Ett förslag

#### *Bakgrund*

Socialpsykiatriskt kunskapscentrum i Västerbotten (KunskC) som organisation kommer enligt dess styrgrupps beslut i juni 2017 att upphöra vid 2017 års slut. Kännetecknande för KunskC är ambitionen att vara närvarande i länets tre delar (via våra tre länsdelssamordnare), KunskC's karaktär av gemensamt projekt mellan kommunerna, landstinget och brukarrörelsen, samverkan med universitet och högskolor, samt betoningen av brukarmedverkan och brukarinflytande.

Orsaken till nedläggningen är att våra betalande ägare (Psykiatricentrum Västerbotten och länets kommuner) inte kunnat enas om att reglera anslaget till KunskC till en sådan nivå att verksamheten kan fortsätta. Ända sedan starten av KunskC år 1999 har avgiften varit oförändrad (1 kr respektive 2 kr per invånare och år). Dessa slantar är inte längre tillräckligt för att upprätthålla verksamheten på meningsfull nivå.

Ägarna anser dock att KunskC arbetar med insatser, frågor och projekt som är viktiga. Vi har därför fått i uppdrag att ägna det andra halvåret 2017 åt att söka organisatoriska lösningar för att placera de prioriterade frågorna, så att arbetet med dessa förhoppningsvis kan fortsättas.

De tre prioriterade aktivitetsområdena är:

- Utbildning för att förebygga självmord och minska stigma (samordning av MHFA och andra kompetenshöjande insatser)

- Brukarmedverkan i verksamhetsnära forskning och utvecklingsarbete (FoU-panelen av egenerfarna)
- Stöd till brukarinflytande i vård, stöd och service (Föreningen Hjärnkoll Västerbotten, nätverket av attitydambassadörer, Peer Support-satsningen).

Vid årets slut kommer det att finnas vissa medel reserverade för vart och ett av dessa frågeområden för att underlätta övergången till andra organisatoriska lösningar.

Detta förslag berör området: Brukarmedverkan i verksamhetsnära forskning och utvecklingsarbete (FoU-panelen av egenerfarna).

### *FoU-panelen*

FoU-panelen består idag av ett tiotal aktiva medlemmar som har egen/anhörig-erfarenhet av psykisk ohälsa. Panelen startade med en utbildning i grundläggande forskningsmetodik och forskningsetik år 2010, och har under 2017 följts upp med en ny utbildningsomgång för att fylla på panelen. Modellen är hämtad från England (SURE – Service Users Research Enterprise vid Institute of Psychiatry i London). Panelen har hittills utfört en handfull brukarrevisioner på uppdrag av kommuner i länet och grannlänerna, samt givit synpunkter på forskningsprogram och -planer inom det socialpsykiatriska området. Panelenmedlemmar har även arbetat som fältforskare i några forskningsprojekt, samt med transkription av bandade intervjuer.

Panelen har regelbundna möten ledda av FoU-samordnare (Karl-Anton Forsberg) 2 – 3 gånger per termin. Panelenmedlemmarna ersätts för sin tid med f.n. 125 kr/timme.

Under hösten 2017 kommer panelen att utföra en brukarrevision, samt utföra ett 50-tal telefonintervjuer och dokumentation i samband med ett forskningsprojekt runt MHFA (Mental Health First Aid).

### *Ekonomi*

#### Intäkter:

En brukarrevision (beställaren faktureras 30.000 – 40.000 kronor) kan generera ett överskott sedan resor och arbetstid är betalt på mellan 5.000 – 10.000 kronor/termin.

Forskare som anlitar panelen för rådgivning och synpunkter kan debiteras mellan 5.000 – 10.000 kronor/termin.

#### Utgifter:

Panelens möten och arbetstid för medlemmarna kostar ca 25.000 kronor per termin.

Samordning av panelen och administration tar cirka 10 % av en heltid i anspråk,  $0.1 \times 6 \text{ mdr} \times 40.000 \text{ kr} \times 1.46 = 35.000$  kronor/termin.

Lokaler, telefon, trycksaker, it-stöd kostar cirka 5.000 kronor/termin.

En beräknad terminskostnad (intäkter minus utgifter) för att driva FoU-panelen är således cirka 25.000 kronor.

CEPI har under panelens hela existens tillfört medel till arbetet med panelen. CEPI och KunskC har även sponsrat de båda utbildningsomgångarna som givits. Intäkterna kan naturligtvis genom aktivt arbete höjas, men vår bedömning är att FoU-panelen aldrig kan förväntas "bära hela sin kostnad".

### *Förslaget*

Vi föreslår att FoU-panelen efter KunskC's nedläggning sista december 2017 "adopteras" av någon av de i adressatfältet angivna organisationerna, och att en forskarutbildad person i sin tjänst ges utrymme för att leda och administrera FoU-panelens arbete. Ett gemensamt ansvarstagande från samtliga adresserade organisationer (och kanske fler?) vore värdefullt, och i praktiken en nödvändighet för stabil fortlevnad av detta initiativ. Medel motsvarande några terminers drift kommer med sannolikhet att kunna medfölja FoU-panelen i samband med "adoptionen".

### *Fortsatt handläggning*

Nu är det snart sommarledigt, så vi antar att det inte händer så mycket de närmaste veckorna. Men när det går mot höst vill vi föreslå en träff för att diskutera frågan – ni är då naturligtvis välkomna att ta med relevanta personer/delegera deltagandet till lämplig person.

Förslag på tid: fredagen den 25 augusti kl 9.00, lokal "professorn" plan 5, byggn F psykiatrihuset NUS. Långväga deltagare har möjlighet delta i mötet via telefon. Ni är även välkomna att träffa panelen vid deras första sammankomst för höstterminen, den..... .

*Med vänliga hälsningar!*

Mikael Sandlund

Karl-Anton Forsberg

Socialpsykiatriskt Kunskapscentrum i Västerbotten

2017-08-29, Mikael sa, minnesnotat, **möte ang. FoU-panelens framtid, 2017-08-25**

*Deltagare:* Veronica L (Centrum för funktionshinderforskning vid Umeå universitet/ Inst f socialt arbete), Urban M (CEPI, Lunds universitet/ Inst f socialt arbete, David R (Inst f socialt arbete), Mats L (Inst f omvårdnad), Annika N (FoU Valfärd, Region Västerbotten), Karl-Anton F (Socialpsykiatriskt kunskapscentrum, Region Västerbotten), Mikael S (Socialpsykiatriskt kunskapscentrum, Region Västerbotten/ Inst f klinisk vetenskap).

*Förhinder:* Margit Håkansson, Maria Falk, vll. Ellinor Salander Renberg, Maria Strömbäck, Inst f klinisk vetenskap.

#1.

FoU-panelens tillkomstshistoria (internationell förebild, främst SURE, Inst of Psychiatry, London) presenterades, liksom det hittillsvarande arbetet och förnyelsen via utbildning av ett tiotal nya "panelister".

Aktuella uppdrag i form av brukarrevisioner och fältforskaruppdrag i MHFA-projektet presenterades.

#2.

Diskussion om FoU-panelens användbarhet, varvid följande tre funktioner/verksamhetsområden med särskild relevans för universitetet identifierades:

- Som pedagogisk resurs (delta vid planering och genomförande av utbildning på grund och avancerad nivå)
- Som forskningsstöd (delta i alla faser av vetenskapliga projekt; planering, relevansprövning, design, rekrytering av forskningspersoner, som fältforskare, diskussion av resultat, vid spridning av resultat)
- Som kontaktyta mot "det omkringliggande samhället"

Samt med relevans för verksamheterna:

- Som utförare av brukarrevisioner.

#3.

Det uttalades ett allmänt gillande av panelens existens, och en allmän ambition att försöka vidmakthålla och vidareutveckla dess verksamhet efter det att KunsKC upphör per den 31 december 2017. Representanterna för CEPI, Inst f omvårdnad, FoU Välfärd, Inst f klinisk vetenskap uttalade positivt intresse för att ingå i stödjande referensgrupp för panelen. Representanterna för Inst f socialt arbete samt det närslutna Centrum för funktionshinderforskning vid Umeå universitet uttalade möjlighet till konkret ansvarstagande genom att avsätta en person på deltid (ca 10 %) som "panelenskötare".

#4.

Frågor att utreda:

- Kan Innovationscentrum/externa relationer vid UmU på något sätt stödja processen?
- Vilka avgifter/avbräck innebär en överföring av medel från KunsKC/Region Västerbotten ("ryggsäck", preliminärt ca 300 – 350 tkr, under förutsättning av styrgruppens beslut)?
- Hur kan timarvodering eller motsvarande lösas på ett smidigt sätt för "panelisterna"?
- Vad innebär det rent administrativt och utifrån upphandlingsregler om en "panelist" är egen företagare?
- Hur ordnas ledning/styrning av panelen på ett funktionellt sätt?
- Hur fungerar det att fakturera t ex en kommun för utfört arbete i samband med en brukarrevision?
- Vem skulle tillfrågas att bli "panelenskötare"?

#5.

Beslut: Urban tar huvudansvaret för att utreda ovanstående frågor i närtid.

Beslut: den arbetsgrupp som var kallad till idag kallas med samma namn (både närvarande och frånvarande) till ett nästa möte då svar på ovanstående frågor bör föreligga, den 25 september 2017, kl 09.00. lokal: sammanträdesrum Professorn, plan 5, psykiatrihuset (byggn 23, uppg F) NUS.

2017-08-29, bilaga 5 till styrgruppsmöte oktober 2017

## **“övergångskontrakt” fortbildningsuppdraget**

### *Bakgrund*

KunskC har under hela tiden sedan 1999 arbetat relativt mycket med fortbildning av personal. Under de första 5 åren efter starten 1999 gällde det främst kompetensöverföring mellan landsting/psykiatri och socialtjänst/socialpsykiatri. Sedan var vi engagerade i att förverkliga ett flertal statliga utlysningar, bland annat i samband med införandet av ÖPT (öppen psykiatrisk tvångsvård) och efterbörden efter Nationell psykiatrisamordning (“Milton”). Den senaste större fortbildningssatsningen skedde 2015-17 som en del av handlingsplanen för länet inom PRIO-satsningen. KunskC har även på eget initiativ och med stöd av RSMH genomfört några serier med bemötandeutbildningar. Tidigare hade vi en relativt omfattande konferensverksamhet (ex Rehabkonferenserna) med det dubbla syftet av attitydpåverkan och kompetensförmedling. Till dessa inbjöds anställda såväl som engagerade brukare och politiker. Länsdelssamordnarnas långvariga engagemang som samordnare i de brett sammansatta arbetsgrupper som planerar och genomför Psykeveckorna i länet har samma kombinerade syften. Västerbotten var försökslän under implementationsförsöket av MHFA /Första hjälpen till psykisk hälsa/ 2009-10, och vi hade uppdraget att utbilda minst 1000 personer i länet samt följa upp utfallet. KunskC har därefter haft uppdraget (via LSG) att arbeta vidare med att organisera och samordna MHFA-utbildningar till anställda inom vård, stöd och service inklusive ungdomsskolan, andra företag, och till intresserad allmänhet och brukare.

### *Förslag*

FoU Välfärd tillfrågas om intresse av att fortsätta och vidareutveckla detta länsövergripande fortbildningsuppdrag med socialpsykiatrisk kunskapshöjande och stigmamotverkande syften.

### Innehåll i uppdraget:

- Samordning av MHFA inom länet, inklusive att hålla samman nätverket av MHFA-instruktörer och följa den nationella utvecklingen av suicidprevention (se bilaga med detaljerad beskrivning).
- Själv verka som MHFA-instruktör i viss omfattning.
- Förvalta de kvarvarande materialet/uppläggen för utbildningar enligt “LUP” (länsutbildningsplanen). Det gäller bland annat ett webbaserat paket av expertkommentarer utifrån frågor ställda av brukare i länet, samt ett koncept med stor del inspelat material för en Case Manager-utbildning som kan transformeras till distansutbildning med web-stöd.
- På hemsidan [www.socialpsykiatri.se](http://www.socialpsykiatri.se) finns regionalt förankrat material bland annat ett stort antal rapporter. Uppdraget innebär att aktualisera denna kunskapsbank med den hemvist som den kan komma att få med tonvikt på regionalt socialpsykiatriskt material.
- Via kontinuerlig kontakt med brukarrörelsen, kommunernas socialpsykiatri och landstingspsykiatrin i länet inhämta behov av utbildningsinsatser, och om möjligt matcha dessa behov med befintligt nationellt material (ofta web-baserat), alternativt organisera regionala utbildningar i mån av medelstillelning.



- Fullfölja traditionen av att alltid engagera personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa vid planering och genomförande av fortbildning. Gör i samverkan med ansvarig för nätverket av Hjärnkollsambassadörer.
- Se till att fortbildningsinsatser utvärderas och följs upp, till ledning för kommande insatser.

### *”Ryggsäck”*

Under förutsättning av styrgruppens beslut avser vi att ”skicka med” fortbildningsuppdraget medel, preliminärt i nivån 450 – 500 tkr. Dessa medel är anslagna från olika källor (t ex LUP-medel och MHFA-medel) och avser ett fortsatt utvecklingsarbete. MHFA-kurserna är ekonomiskt självbärande via kursavgift vad avser litteratur och instruktörer, men inte vad avser samordning, utvärdering och lokal/fika (det sistnämnda ordnas vanligen via beställande huvudman).

Länets kommuner har vid förfrågan via socialchefsgruppen under maj/juni 2017 uttalat varierande grad av betalningsvilja utifrån KunsKC’s äskande om ökad kostnad per invånare och år. Sammantaget resulterade dessa ställningstaganden till att man inte unisont kunde utlova ökad tilldelning utöver de sedan 1999 rådande 2 kr/inv och år. Däremot har ingen kommun till vår kännedom ifrågasatt en fortsatt FoU-satsning motsvarande 1999 års nivå, och det har särskilt från kommunerna inom R8-gruppen ofta framhållits hur viktig KunsKC’s verksamhet är, då bland annat fortbildningsarbetet. Därmed bör det finnas fortsatt möjlighet till direktfinansiering via kommunerna av (del av) utbildningsuppdraget. Hur landstingspsykiatrien ställer sig är i skrivande stund alltså oklart.

### *BILAGA*

2017.08.30/Liz

#### SAMORDNINGS UPPDRAG MHFA- Mental Health First Aid

1. Samordnaren ansvarar för att ta emot beställningar och önskemål om utbildningar och föra en aktuell förteckning över dessa på Driven.
2. I samordningstjänsten bör det finnas utrymme för att hålla kurser i MHFA.
3. Samordnaren arbetar för att bistå arbetsgivaren i att kontraktera (efter ökning) instruktörer inför efterfrågade utbildningar.
4. Samordnaren har de inledande kontakterna med beställaren och klargör vilka priser som gäller och vilket ansvar beställaren har, (fylla kursen med deltagare och anmäla antalet kursdeltagare till tilldelad instruktör 3 veckor innan kursstart, boka lokal, videoprojektor, ev övrig AV-utrustning, fika) samt efterfrågar fakturaadressen.
5. Samordnaren bistår anlitade instruktörer i frågor runt kurser, samt att faktura skickas (för ej anställda inom RV)
6. Samordnaren ansvarar för att deltagarförteckningarna sparas för framtiden.
7. Samordnaren ansvarar för att en aktuell lista på aktiva instruktörer förs och att bjuda in instruktörer till gemensamma träffar.
8. Samordnaren har ett särskilt ansvar att förmedla nyheter som rör MHFA.

9. Marknadsföring av MHFA via hemsidan.

#### INSTRUKTÖRER

1. Instruktorerna ansvarar för att stämna av med beställaren att allt är klart innan kursen börjar samt att beställa manualer enligt beställarens antal anmälda.
2. Instruktorerna ansvarar för att närvaron registreras och att en korrekt deltagarförteckning fylls i digitalt.
3. Instruktorerna ansvar för att deltagarförteckningen skickas till KI (MHFA-service) och samtidigt skicka en kopia till samordnaren.
4. Instruktorerna ansvarar för att ta del av de nyheter och material som finns att tillgå på plattformen pingpong.
5. Alla instruktörer ansvar för att kvaliteten på utbildningarna hålls på en hög och jämn nivå.

#### Gemensamt ansvar (Samordnare och chefer)

1. Marknadsföringen av MHFA-utbildningarna skall ske i sådana sammanhang där vi finner det lämpligt.
2. *FÖRSLAG: I första hand använda f.d länsdelssamordnare som instruktörer, som är anställda inom RV om tjänstetrymme finns.*

## PEER SUPPORT inom Psykiatricentrum Västerbotten

### *Bakgrund*

Vårdgivare som anställer egnerfarna personer som peer supporters gör det i första hand för att förbättra innehåll och bemötande i sin verksamhet. En positiv sidoeffekt är att de som anställs erbjuds tillträde till arbetsmarknaden. KunsKC's styrgrupp beslutade hösten 2016 att KunsKC skulle "arbeta vidare" med peer support med avsikten införande i länet.

NSPHiG (NSPH i Götaland) och NSPH riksorganisationen driver ett nationellt projekt för att underlätta tillkomsten av peer supporters inom vård, stöd och service till personer med psykisk ohälsa. Ett antal personer är utbildade via utbildningsomgångar i Göteborg och Stockholm. Instrukörer för peer support-utbildning är utbildade, varav 5 finns i Västerbotten. Arbetsinnehållet har under den hittillsvarande projektiden förtydligats och en handbok är utformad ("Vad ska en peer supporter göra? – och inte göra"). Västerbotten är ett av insatslänen för det nationella projektet, men ännu har inga peer supporters utbildats eller anställts i vårt län.

Ett forskningsprojekt är knutet till peer supportsatsningen (ansvariga forskare: David Rosenberg, Inst f socialt arbete, Umeå universitet/CEPI, samt Elisabeth Argentzell, Inst för Vård, hälsa och samhälle, Lunds universitet/CEPI). Västerbotten avses ingå i studien. En medlem i vår FoU-panel är utbildad till utvärderare för detta projekt.

### *Förslag*

Utbildning VT-18. Under våren 2018 anordnas i samarbete med Medlefors folkhögskola Skellefteå en peer supporter-utbildning för egnerfarna personer. Antalet kursplatser är beräknat till ca 10. Psykiatricentrum Västerbotten erbjuds delta i rekrytering och urval av kursdeltagare från Västerbotten. Även kursdeltagare från grannlänen erbjuds plats i mån av utrymme (deltagare från Västerbotten har förtur). Kursplanen ansluter till den nationella kursplanen för peer support. Det nationella projektet biträder med viss lärarkompetens, i övrigt fungerar de tre instruktörerna samt lärare vid Medlefors fhsk.

Avsiktsförklaring PS. Psykiatricentrum Västerbotten gör en avsiktsförklaring att efter fullgjord och godkänd utbildning erbjuda minst fyra peer supporters arbete, vanligen med 50 % omfattning av heltid. Anställningsformen för dessa kan komma att variera (provanställning med chans till tillsvidare anställning, nystartsarbete, tillsvidareanställning med lönebidrag etc) beroende på individuella förutsättningar. Kursledningen för peer support-utbildningen biträder vid behov med kontakter med FK och Af.

Förberedelse befintlig personal. Psykiatricentrum Västerbotten förbinder sig vidare att den befintliga personal som avses arbeta tillsammans med peer supportern utbildas under cirka två halvdagar som förberedelse. För att ett FACT-team ska uppnå programtrohet krävs bl. a att egnerfaren/brukarspecialist/PS ingår som medarbetare i teamet, varför team med FACT-inriktning kan vara naturliga placeringar för peer supporters.

Kursledningen för peer support-utbildningen förbinder sig att under minst 2 år efter avslutad utbildningsomgång sammankalla ett nätverk av de som utbildats, och biträda med att lansera peer support inom fler huvudmäns verksamheter.

#### *Ekonomi, kostnader*

Utbildningskostnaden beräknas till totalt (direkta samt indirekta kostnader) 456 000 kronor, fördelat på:

- Lärarkostnader (indirekt)	40 000
- Internatkostnader, Medlefors, 15 dgr, 22 000 kr/pers x 10 pers	220 000
- Material, administrationskostnader	20 000
- Samordning (rekrytering, deltagarsupport under utb) 10% x 40 000 x 1.5 x 12	72 000
- Utvärderingskostnad (150 000 kr, finansierad centralt)	-
- Kostnad för personalutbildning, direkta, 20 000 kr, indirekta 900 kr x 2 x 30	74 000
- Kostnad för nätverksupprätthållande, 2 år (indirekt)	30 000
- <u>Subtotal, direkta kostnader:</u>	<u>332 000 kr</u>

#### *Ekonomi, intäkter*

Bidrag från nationella projektet	40 000
Direkta medel tillförda från Psykiatricentrum Västerbotten	290 000
Indirekta medel (KunskC/delaktighetsuppdraget, NSPH, PsykiatriC)	126 000
<u>Totalt (direkta samt indirekta medel exkl utvärdering)</u>	<u>456 000</u>

Totalkostnad per utbildad Peer Supporter: ca 60 000 kr (varav ca 33 000 kr direkt lokalt finansierat)

Om det blir aktuellt att upplåta utbildningsplatser till grannlänerna och/eller kommunerna i länet (styckepris förslagsvis ca 50 000 kr) minskar utgiftsposten Direkta medel... .

#### *Förslag till beslut*

Styrgruppen beslutar om en peer-support-satsning i länet, i första hand inriktad mot att kunna erbjuda Psykiatricentrum Västerbotten peer supporters.

2017-08-29, beslutsunderlag, bilaga 7 till styrgruppsmöte okt 2017.

## **Socialpsykiatrisk länsdelssamordning inom R8-området**

Till/

R8-gruppen, Attn. Roland Bång

Södra Lapplands psykiatri, Attn. Helen Strandberg Mårtensson

### *Bakgrund*

KunskC har under hela tiden sedan 1999 arbetat relativt mycket med samordning av det socialpsykiatriska arbetet inom kommunerna och mellan kommuner och landstingspsykiatri. Under de första 5 åren efter starten 1999 gällde det främst erfarenhets- och kompetensöverföring mellan landsting/psykiatri och socialtjänst/socialpsykiatri. KunskC har strävat efter god geografisk spridning av olika utbildningsinsatser. Det dubbla syftet av attitydpåverkan och kompetensförmedling har varit en röd tråd, tydlig inte minst genom länsdelssamordnarnas långvariga engagemang som samordnare i de brett sammansatta arbetsgrupper som planerar och genomför Psykeveckorna i länet. Inom R-8-området har Psykeveckorna spridit sig till allt fler orter med både lokalt präglade program och genom att man kunnat "dela" på attraktiva tillresande föreläsare under veckan.

Socialstyrelsen och länsstyrelserna (dåvarande tillsynsmyndigheten för kommunal verksamhet på socialtjänstens område) gjorde en samordnad tillsyn rörande främst kommunernas grad av måluppfyllelse av de intentioner om slagits fast som ett resultat av 1995 års psykiatrireform (senare ytterligare förstärkt av Nationell psykiatrisamordning). Det framkom i samband med detta att de befolkningsmässigt små kommunerna i södra Lapplandsområdet påvisade brister i flera avseenden, bland annat hade man inte alltid en uppdaterad bild av behoven i befolkningen via inventeringar. Det blev uppenbart att man hade mycket att vinna på att samarbeta tätare, och ett behov av samordning och kompetensöverföring identifierades. Detta behov kom att materialiseras via PAUS (Psykiatrisk arbetskultur och samverkan i Södra Lappland), ett senare permanentat projekt innebärande arbete för en samordnare motsvarande cirka 50 % av heltid, sammankallande av nätverk av varje kommuns psykiatrisamordnare, mm.

### *Förslag*

R8-gruppen tillfrågas om intresse av att fortsätta och vidareutveckla ett koordineringsuppdrag inom R8-området vad gäller socialpsykiatrisk verksamhet inom kommunerna, kompetensöverföring, minskat stigma och förbättrad verksamhet som syften.

### Innehåll i uppdraget:

- Hålla sig à jour med den nationella utvecklingen via kontakter med SKL, Socialstyrelsen m fl.
- Verka för ökat brukarinflytande i vård, stöd och service under de speciella betingelser som råder i glest befolkade områden.
- Sammankalla nätverket av psykiatrisamordnare inom R8-området.
- Vara instruktör inom MHFA/Första hjälpen till psykisk hälsa (1 -2 kurser/termin)
- Erbjud forum för samverkan och kommunikation mellan kommunerna inom området och landstingsverksamheten (psykiatri, primärvård)

*”Ryggsäck”*

- Den förstärka samordningen i Södra Lappland har betalats enligt följande (2017 års priser):
- Underlag för debitering för PAUS 2017

-	<i>Kommun</i>	<i>Fast avgift</i>	<i>Rörlig avgift</i>	<i>Summa</i>
-	Dorotea	10 000	10 900	20 900
-	Lycksele	10 000	48 900	58 900
-	Malå	10 000	12 400	22 400
-	Sorsele	10 000	10 200	20 200
-	Storuman	10 000	23 600	33 600
-	Vilhelmina	10 000	27 000	37 000
-	Åsele	10 000	11 300	21 300
-				
-	delsumma	70 000	144 300	214 300
	summa:			244 300

- Länets kommuner har vid förfrågan via socialchefsgruppen under maj/juni 2017 uttalat varierande grad av betalningsvilja utifrån KunsKC's äskande om ökad kostnad per invånare och år. Sammantaget resulterade dessa ställningstaganden till att man inte unisont kunde utlova ökad tilldelning utöver de sedan 1999 rådande 2 kr/inv och år. Däremot har ingen kommun till vår kännedom ifrågasatt en fortsatt FoU-satsning motsvarande 1999 års nivå, och det har särskilt från kommunerna inom R8-gruppen ofta framhållits hur viktig KunsKC's verksamhet är, då bland annat samordningsarbetet. Vad gäller PAUS-engagemanget var bilden vid denna rundfrågning splittrad- vissa kommuner ville stiga av, andra vill ha kvar eller utöka sitt engagemang. Hur landstingspsykiatrin ställer sig är i skrivande stund alltjämt oklart, men representant för Södra Lapplandspsykiatrin har uttalat positivt intresse. Sammantaget innebär detta behov av förnyad konkret fråga till berörda parter.

2017-09-01, bilaga 8 till styrgruppens sammanträde okt 2017

## det socialpsykiatriska delaktighetsuppdraget

Till/

Föreningen Hjärnkoll Västerbotten, attn. styrelsen

Region Västerbotten, attn. Jonas Lundström

### *Bakgrund*

KunskC har under hela tiden sedan 1999 arbetat relativt mycket med delaktighetsfrågor. Under de första 5 åren efter starten 1999 gällde det främst kompetensöverföring mellan landsting/psykiatri och socialtjänst/socialpsykiatri. KunskC introducerade tidigt principen att alltid engagera personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa i de olika projekten. Tidigare hade vi en relativt omfattande konferensverksamhet (ex Rehabkonferenserna) med det dubbla syftet av attitydpåverkan och kompetensförmedling. Till dessa inbjöds anställda såväl som engagerade brukare och politiker. Länsdelssamordnarnas långvariga engagemang som samordnare i de brett sammansatta arbetsgrupper som planerar och genomför Psykeveckorna i länet har samma kombinerade syften.

I samband med den nationella antistigmakampanjen Hjärnkoll tog KunskC ansvaret som värdorganisation för Hjärnkollarbetet i länet. Marjet Gustavsson anställdes som projektledare år 2010. Arbetet har fortsatt och övergått från kampanj till kontinuerlig process. I denna process ingår den lyckliga tilldragelsen i form av bildandet av länsföreningen Hjärnkoll Västerbotten (paraplyorganisation av ett stort antal brukar/närståendeföreningar i länet). Denna förening behöver dock avsevärt administrativt och samordnande stöd ännu en tid, innan den stabiliseras och kan stå "på egna ben". Det finns ett livaktigt nätverk av attitydambassadörer i länet som fortlöpande vidareutbildas och det behöver ständigt nyutbildas ambassadörer. Målet är en stor spridning vad gäller boendeort, erfarenheter, kön, ålder etc. Uppdragen till ambassadörerna förmedlas i stor utsträckning via KunskC. Vi deltar (via Marjet) i nationella nätverk av fortlevande Hjärnkollengagemang. Under de senaste två åren har Västerbotten gått in som försökslän för satsningen Peer Support som drivs på nationell nivå av NSPH. Ambitionen är att skapa en utbildning för peer supporters i norra regionen under 2018. Parallellt arbetar vi för avsiktsförklaringar från huvudmännen att anställa peer supporters.

### *Förslag*

Region Västerbotten och Föreningen Hjärnkoll Västerbotten/Funktionsrätt Västerbotten tillfrågas om intresse för att fortsätta och vidareutveckla ett länsövergripande delaktighetsuppdrag med ökat brukarinflytande, minskat stigma och förbättrad verksamhet som syften.

### Innehåll i uppdraget:

- Delta i nationella nätverk för Hjärnkoll, peer support, attitydambassadörer m fl initiativ från bl a NSPH.
- Driva utvecklingen av peer supporters i länet, och stödja dessa i nätverksbygge.
- Driva utvecklingen av brukarinflytande inom region Västerbotten och den kommande regionkommunen Västerbotten, med särskild tonvikt på att hitta långsiktigt hållbara lösningar, inklusive finansierings/arvoderingsfrågan.

- Vara aktiv gentemot en breda skala av aktörer, såväl offentliga som privata, såväl ideella som kommersiella vad avser brukarinflytande- och stigmafrågor.
- Stödja Föreningen Hjärnkoll Västerbotten administrativt och med samordning.
- Förmedla uppdrag, vidmakthålla kompetens och bibehålla nätverk av attitydambassadörer.
- Se till att brukarinflytandeinitiativ utvärderas och följs upp, till ledning för kommande insatser.
- Biträda övriga aktörer vid anordnandet av tre årliga Brukardagar i länet, samt vid anordnandet av den årliga Brukarkonferensen.
- Verka som MHFA/Första hjälpen till psykisk hälsa-instruktör i viss omfattning (ca 2 kurser/termin).

### *”Ryggsäck”*

- Under förutsättning av styrgruppens beslut avser vi att ”skicka med” fortbildningsuppdraget medel, preliminärt i nivån 750 – 800 tkr. Dessa medel är anslagna från olika källor (kvarvarande kampanjmedel/Hjärnkoll, bidrag från SoS till regionalt Hjärnkollarbete, söks och erhålls av föreningen Hjärnkoll som gör tjänsteköp från KunsKC).
- Föreningen Hjärnkoll har i brev till KunsKC uttalat ambitionen att driva delaktighetsarbetet vidare inom länet och regionen.
- Länets kommuner har vid förfrågan via socialchefsgruppen under maj/juni 2017 uttalat varierande grad av betalningsvilja utifrån KunsKC’s äskande om ökad kostnad per invånare och år. Sammantaget resulterade dessa ställningstaganden till att man inte unisont kunde utlova ökad tilldelning utöver de sedan 1999 rådande 2 kr/inv och år. Däremot har ingen kommun till vår kännedom ifrågasatt en fortsatt FoU-satsning motsvarande 1999 års nivå, och det har särskilt från kommunerna inom R8-gruppen ofta framhållits hur viktig KunsKC’s verksamhet är, då bland annat delaktighetsarbetet. Därmed bör det finnas fortsatt möjlighet till direktfinansiering via kommunerna av (del av) delaktighetsuppdraget. Hur landstingspsykiatrien ställer sig är i skrivande stund alltjämt oklart. Peer supportsatsningen understöds nationellt genom att man utbildat instruktörer i länet, i övrigt är den regionala satsningen ännu ofinansierad. Vi avser att lämna förslag till ägarna att finansiera i första hand en utbildningsinsats under 2018.